

МЕХАНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Передумови для створення механічних факультетів у будівельних інститутах склалися наприкінці 30-х рр. XX ст. у зв'язку зі зростанням обсягів будівництва, збільшенням кількості та різноманіття будівельної техніки. Виникла нагальна потреба підготовки фахівців у галузі будівельних машин, які б уміли на високому фаховому рівні організувати їх експлуатацію та ремонт. Уряд СРСР прийняв рішення створити у будівельних ВНЗ механічні факультети з профільними кафедрами будівельних машин.

Історія механічного факультету розпочинається 1 липня 1939 р., коли у ДІБІ було створено факультет механізації будівельних робіт. На основі цього факультету в 1945 р. було засновано механічний факультет інституту. Перший декан новоствореного факультету — викладач будівельного факультету К. А. Таран. Надалі деканами факультету були: П. Ф. Мацепон (1940), Н. Є. Митичкін (1941), проф. С. П. Гомеля (1943). У 1944 р. факультет очолив І. М. Коломієць — висококваліфікований виробничник із великим практичним стажем, випускник Київського інституту механізації та електрифікації сільського господарства. Роки його роботи на посаді декана (1944–1948) співпали із завершенням Великої Вітчизняної війни, зі складним періодом відбудови країни. Але І. М. Коломієць, завдяки великому виробничому стажу, власному досвіду, зміг належно організувати навчальний процес на факультеті, брав участь у відбудові інституту.

1944 р. ознаменувався відкриттям базової кафедри факультету — кафедри будівельних машин. Її завідувачем став к.т.н., доц. Н. І. Казанський, який

здійснював перші наукові дослідження в галузі вібраційного ущільнення ґрунту, підвищення ККД будівельних машин, удосконалення вагоноперекидачів.

У 1945 р. освітній процес на механічному факультеті розпочався із переведення на навчання за механічним профілем двох груп студентів старших курсів факультету промислового та цивільного будівництва, що дозволило суттєво збільшити кількість випускників механічного профілю у післявоєнні роки.

1945 р. — дата заснування кафедри технології металів, завідувачем якої став доц. Г. Ф. Дьогтев. За його сприяння були створені нові лабораторії, розпочато науково-дослідницьку роботу в галузі теорії теплообміну нагрівальних пристроїв. А в 1948 р. Г. Ф. Дьогтев став деканом факультету (серед викладачів факультету — перший професор). У роки його керівництва (1948–1954) педагогічна робота кафедр спрямовувалася на методичне відпрацювання дисциплін, перебудову та вдосконалення лабораторної бази.

У 1950-ті рр. значно збільшилася кількість абітурієнтів механічного факультету, було вдосконалено лабораторії та покращено практичну підготовку студентів. Тоді ж були започатковані різні наукові напрями.

У 1956 р. деканом факультету став доц. С. М. Ткачов. Під його керівництвом на кафедрі деталей машин розвивався напрям досліджень, пов'язаних із розробкою механічних засобів для виконання важких робіт у будівництві.

У 1960-ті рр., в зв'язку зі зростанням чисельності студентів, проводилася реорганізація кафедр факультету. Так, у 1965 р. створено кафедру експлуатації та ремонту машин, а в 1967 р., з ініціативи завідувача кафедри електротехніки, доц. А. Й. Танатара — кафедра автоматики і автоматизації будівельного виробництва. В 1960–1970 рр. здійснювалася активна робота з підготовки науково-педагогічних кадрів з числа випускників факультету. Серед них: д.т.н., проф. Л. А. Хмара, к.т.н., проф. М. П. Колісник, д.т.н., проф. В. П. Штепа, д.т.н., проф. С. В. Шатов, к.т.н., доц. Л. М. Волчок та ін. М. П. Колісник у 1971 р. був обраний деканом факультету. Під його керівництвом виконувалася вагома робота з удосконалення навчальних планів і програм, а також методів викладання.

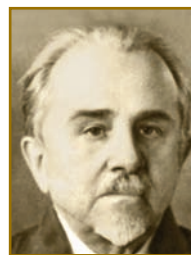
О. К. Таран
Декан фак-ту,
1939–1940 рр.

П. П. Мацепон
Декан фак-ту,
1940 р.

М. Є. Митичкін
Декан фак-ту,
1940–1941 рр.

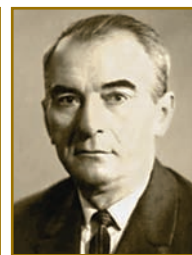
С. П. Гомеля
Декан фак-ту,
1943–1944 рр.

І. М. Коломієць
Декан фак-ту,
1944–1948 рр.

Г. Ф. Дегтьов
Декан фак-ту,
1948–1956 рр.

С. В. Ткачов
Декан фак-ту,
1956–1964 рр.

В. Г. Заренбін — декан факультету, академік Академії будівництва України, відмінник освіти України.

З 14 вересня 1967 р. працює в Дніпропетровському інженерно-будівельному інституті. З 1983 р. дотепер обіймає посаду декана механічного факультету.

Багато уваги приділяє вихованню майбутніх молодих фахівців, залучає їх до науково-технічної творчості, активної участі у суспільному житті академії.

В. Г. Заренбін є членом спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій.

Володимир Георгійович — автор 140 наукових праць, серед яких 130 статей і п'ять монографій; має 15 авторських свідоцтв і патентів. Академік Академії будівництва України (2003).

ЗАРЕНБІН
Володимир Георгійович
Декан,
доктор технічних наук,
професор

Нагороджений Дипломом ВДНГ України (1984), знаком «Винахідник СРСР» (1989), Почесною грамотою Держкомітету СРСР з народної освіти (1990), знаками «За наукові досягнення» (2005), «Відмінник освіти України» (1998), медаллю «Ветеран праці» (1997), Подякою міського голови за багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність (2010), Грамотою Дніпропетровської обласної державної адміністрації за вагомий особистий внесок у справу підготовки висококваліфікованих фахівців (2015), Почесною грамотою Дніпропетровської обласної ради за вагомий внесок у розвиток освіти і науки (2016), почесний професор Придніпровської державної академії будівництва та архітектури (2016).

У 1980-ті рр. розпочався перехід на нові форми організації навчального процесу, покращилася виробнича практика студентів. З 1983 р. деканом механічного факультету працює д.т.н., проф. В. Г. Заренбін.

За роки існування викладацький колектив факультету значно підвищив свою кваліфікацію, збільшився контингент студентів. Сьогодні у складі факультету функціонують п'ять кафедр: будівельних та дорожніх машин, інформаційно-вимірювальних технологій та систем, експлуатації та ремонту машин, автоматики та електротехніки, матеріалознавства та обробки металів.

Механічний факультет розвивається і в міжнародному напрямі. Так, у 2001 р., за сприяння міжнародного відділу, було здійснено перший набір студентів до англо-українського проекту за спеціальністю «Прикладне матеріалознавство». Студенти мають можливість поглибленого вивчення іноземних мов, участі у міжнародних грантах, міжнародних програмах обміну студентами (TEMPUS), стажування за кордоном, отримання диплома магістра згідно з освітньою програмою, узгодженою зі стандартами Франції, Швеції

та Німеччини. Випускники факультету можуть отримувати кваліфікацію наукового співробітника в галузях машинобудування, автоматизації, автомобільного транспорту та матеріалознавства. Серед випускників — відомі керівники, виробничники, вчені та винахідники, а саме: В. П. Пустовойтенко, М. О. Сасим, Є. Й. Уріх, В. Д. Хмилевський, В. З. Обух та ін.

Сьогодні механічний факультет — це один із провідних наукових центрів України, який здійснює підготовку фахівців за п'ятьма спеціальностями: «Автомобільний транспорт», «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», «Матеріалознавство», «Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка», «Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання».

В. В. Гене
Декан фак-ту,
1964–1965 рр.

О. Є. Ринсков
Декан фак-ту,
1965–1971 рр.

М. П. Колісник
Декан фак-ту,
1971–1983 рр.

Колектив деканату. Зліва направо: заст. декана з навч.-вих. роб., к.т.н., доц. О. А. Пономарьова, секр. Ю. Слубська, декан, д.т.н., проф. В. Г. Заренбін, заст. декана, к.т.н., доц. О. І. Голубченко, секр. Т. Босакевич

КАФЕДРА БУДІВЕЛЬНИХ ТА ДОРОЖНІХ МАШИН

Л. А. Хмара — завідувач кафедри, заслужений винахідник України, академік Академії будівництва України, академік Підйомно-транспортної академії наук України.

Народився 19 липня 1946 р. в с. Маркове Новоархангельського району Кіровоградської області. Творча та практична діяльність професора почалася після закінчення в 1969 р. механічного факультету ДІБІ. В альма-матер працює з 1975 р., спочатку — на посадах інженера та асистента. Є фахівцем у галузі розробки ґрунтів землерийними машинами та інтенсифікації робочих процесів будівельних машин. Найбільш відомі роботи науковця пов'язані з розробкою методів формування вискоєфективних робочих органів землерийних машин з інтенсифікаторами комбінованої дії і землерийно-маніпуляторних робочих органів багатоцільового призначення.

За результатами наукових досліджень опублікував 40 книг, п'ять монографій, видав понад 600 робіт з різних питань науки і техніки, має понад 1000 авторських свідоцтв і патентів на винаходи.

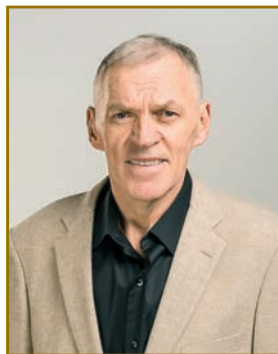
Підготував понад 200 фахівців у сфері винахідництва та раціоналізації, 18 кандидатів і три доктори технічних наук, які працюють у ПДАБА та інших закладах країни, більш як 40 магістрів, понад 300 інженерів і бакалаврів. Сьогодні готує трьох аспірантів і трьох докторантів.

У зв'язку з широкомасштабним і багатoproфільним будівництвом, що розгорнулося в 1930–1940 рр. у нашій країні, значно зросла потреба в будівельних машинах і механізмах. Саме тому уряд прийняв рішення створити в будівельних вишах механічний факультет з профільними кафедрами будівельних машин.

У ДІБІ механічний факультет створено в 1939 р., а в 1944 р. організовано кафедру будівельних машин. Її першим завідувачем став к.т.н., доц. М. І. Казанський. У 1954 р. кафедру очолив к.т.н., доц. О. Є. Ринсков. Він продовжував справу розвитку кафедри, багато часу присвячував розширенню навчальної бази, підвищенню якості знань фахівців.

Надалі кафедрою завідували: к.т.н., доц. В. М. Гене (1972–1975, 1977–1978), к.т.н., доц. В. М. Бондар (1975–1977), к.т.н., доц. М. П. Колісник (1978–1982). Завдяки їм було обладнано нові лабораторні установки, аудиторії та приміщення кафедри, зважаючи на вимоги сучасності.

Із часу заснування кафедри її колектив випустив понад три тис. інженерів-механіків з підйомно-транспортних, будівельних і дорожніх машин і устаткування; видав більш як 300 методичних посібників із лабораторних і практичних занять, курсових і дипломних проектів; опублікував понад 600 статей, підручників, навчальних посібників; захистив авторські свідоцтва на винаходи 56 нових будівельних машин, установок і робочих органів; одержав понад 800 авторських свідоцтв на винаходи і 15 патентів СНД, а також

**ХМАРА
Леонід Андрійович**
*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

чотири закордонні патенти; підготував чотирьох докторів і більше ніж 40 кандидатів технічних наук; брав активну участь у роботі ВДНГ України, відзначений 12 дипломами і медалями; провів понад 160 днів науки на виробництві; виконав більш як 40 договорів про творчу співдружність з підприємствами м. Дніпропетровська, області та України; забезпечив підготовку понад 80 студентських і конструкторських робіт, із яких 18 удостоені республіканських, союзних і міжнародних дипломів; підтримує зв'язки з навчальними і проектними установами Москви, Санкт-Петербурга, Києва, Харкова, Челябінська, Омська, Воронежа, Ташкента, Сімферополя, Бердянська, Нижнього Новгорода, Хабаровська, Алмати та ін.; створив спеціалізовані навчальні дослідні лабораторії, аудиторії тренажерів і персональних ЕОМ, графобудівни-

ків, криту стоянку будівельних машин на полігоні (с. Мирне); відкрив аспірантуру за спеціальністю «Машини для земляних, дорожніх і лісотехнічних робіт» тощо.

Згідно з Наказом МОН України від 29 вересня 2014 р. № 1081, у ПДАБА створено спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук зі спеціальностей 05.05.04 «Машини для земляних, дорожніх і лісотехнічних робіт» та 05.26.01 «Охорона праці». Головою призначено д.т.н., проф. Л. А. Хмару.

Наразі на кафедрі працюють фахівці в галузі будівельного і дорожнього машинобудування: три професори — д.т.н. Л. А. Хмара, д.т.н. С. В. Шатов, к.т.н. В. В. Мелашич, шість кандидатів технічних наук, доцентів — О. С. Шипілов, О. І. Голубченко, В. І. Пантелеєнко, І. А. Кулик, Р. М. Кроль, М. Е. Хожило, ст. викл. М. І. Дерев'янчук, три асистенти — М. А. Спільник, К. А. Крекнін, Ю. В. Хвостенко, асп. О. О. Дахно та ст. лаб. Н. В. Варламова.

Кафедра забезпечує викладання таких дисциплін: «Машини для земляних робіт», «Підйомно-транспортні машини», «Будівельні машини і монтажне устаткування», «Основи автоматизованого проектування машин», «Комплексна механізація, автоматизація і механооснащеність будівництва», «Спеціальний курс», «Теорія і розрахунок машин для земляних і дорожніх робіт», «Теорія і розрахунок підйомно-транспортних машин», «Будівельні машини й основи автоматизації», «Механічне устаткування»; здійснює керівництво курсовим і дипломним проектуванням, навчальними, виробничими та дослідницькою практиками. Підготовлено курси дисциплін для елітної освіти.

Розробки кафедри використовуються у провідних будівельних організаціях Придніпровського регіону — ВАТ «Дніпробудмеханізація», ПАТ «Укрспецекскавация», ПАТ «Дніпроспецбуд», на заводах будівельних машин, Бердянському ВО «Південдормаш», на Миколаївському заводі дорожніх машин. У цих організаціях і на заводах за розробками вчених кафедри створено екскаватори багатоцільового призначення, напірні розпушувачі, вдосконалені конструкції бульдозерів, навантажувачів, асфальтоукладачів.

Колектив кафедри, 2015 р. Зліва направо: перший ряд: ст. викл. М. І. Дерев'янчук, к.т.н., доц. О. С. Шипілов, ст. лаб. Н. В. Варламова, д.т.н., проф. Л. А. Хмара, к.т.н., доц. О. І. Голубченко, к.т.н., проф. В. В. Мелашич, д.т.н., проф. С. В. Шатов; другий ряд: зав. лаб. К. А. Крекнін, ас. М. А. Спільник, к.т.н., доц. М. Е. Хожило, к.т.н., доц. В. І. Пантелеєнко, к.т.н., доц. І. А. Кулик, асп. О. О. Дахно, к.т.н., доц. Р. М. Кріль, зав. лаб., ас. Ю. В. Хвостенко

Кафедра, здійснюючи велику виховну, педагогічну, методичну та науково-дослідницьку роботу, стала родоначальницею інших кафедр: експлуатації і ремонту машин, прикладної механіки. З 1982 р. донині кафедру очолює д.т.н., проф., заслужений винахідник України, академік Академії будівництва України Л. А. Хмара. За цей час кафедра особливо різко змінила свій курс щодо підвищення ефективності навчального процесу і наукової діяльності. Було виконано низку робіт: обладнано зал тренажерів для керування будівельними машинами; розпочато і завершено будівництво критої стоянки навчальних будівельних машин на полігоні; оснащено предметні лекційні аудиторії та спеціалізовану лабораторію для проведення лабораторних робіт із курсу «Машини для земляних робіт»; створено лабораторію вузлів і деталей будівельних і дорожніх машин; обладнано лабораторію для демонстрування роботи механізованого інструменту; побудовано спеціалізовану аудиторію підйомно-транспортних машин для проведення лабораторних і практичних занять; встановлено спеціальне сучасне устаткування, що випускається галуззю важкого машинобудування; обладнано спеціалізований зал ПЕОМ, який успішно використовується в навчальному процесі і наукових дослідженнях. Фактично всі курсові і дипломні проекти по кафедрі виконуються з використанням обчислювальної техніки.

Д.т.н., проф. Л. А. Хмара створив наукову школу «Формування вискоєфективних робочих органів будівельних та дорожніх машин і їх супроводження».

Кафедра будівельних та дорожніх машин — одна з кращих у країні з винахідницької діяльності. З-поміж сучасного устаткування варто згадати: стенди для дослідження процесів взаємодії із середовищем робочих органів землерийних машин, вимірювальну апаратуру, сучасний зал тренажерів будівельних машин, лабораторне будівельне устаткування, а також зал обчислювальних машин із розробками програм на дослідження і розрахунки будівельних машин.

Успішній реалізації навчального процесу на кафедрі сприяють завідувачі лабораторій, навчальні майстри, лаборанти. Великий внесок у становлення лабораторної бази зробив завідувач лабораторії О. М. Бобко, котрий власноруч створював навчальні і наукові лабораторії.

Студенти механічного факультету на кафедрі будівельних та дорожніх машин вивчають сучасну будівельну техніку, здобувають знання, уміння та навички з її розрахунку і проектування. З 2012 р. успішно працює філія кафедри, розташована у ТОВ «Торговий дім «Армада» та ТОВ «Агротек». Тут проходять лекційні та практичні заняття студентів усіх курсів кафедри. А влітку відбувається виробнича студентська практика.

У процесі навчання студентам надається можливість здобуття робочих професій машиністів бульдозерів, кранів, екскаваторів, операторів ПЕОМ, а також отримання прав водія автомобіля. Фах інженера-механіка з підйомно-транспортних, будівельних і дорожніх машинах і устаткування є надзвичайно актуальним і затребуваним на ринку праці і в ХХІ ст.

КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНО-ВИМІРЮВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СИСТЕМ

Г. М. Ковшов — завідувач кафедри. Народився в 1936 р. у м. Донецьку. В 1959 р. закінчив Казанський авіаційний інститут, а в 1964 р. — стаціонарну аспірантуру цього ж вишу, де, після захисту кандидатської дисертації в 1965 р., працював асистентом, старшим викладачем та доцентом. З 1968 по 1985 р. — доцент, професор, завідувач кафедри інформаційно-вимірювальної техніки Уфимського авіаційного інституту. В 1982 р. здобув науковий ступінь доктора технічних наук і вчене звання професора цієї кафедри. З 1985 по 1994 р. — завідувач кафедри прикладної механіки ПДАБА. З 1994 по 2001 р. — головний науковий співробітник, завідувач лабораторії Інституту механіки Уфимського наукового центру Російської академії наук. З 2001 р. — професор кафедри прикладної механіки, а з 2012 р. до сьогодні — завідувач кафедри інформаційно-вимірювальних технологій та систем ПДАБА.

Г. М. Ковшов — учений у сфері інформаційно-вимірювальної техніки. Започаткував науковий напрям, що охоплює дослідження щодо аналізу і синтезу первинних вимірювальних перетворювачів і систем контролю просторової орієнтації підземних, підводних пристроїв і будівельних споруджень. Був керівником низки науково-дослідних тем, що ввійшли в цільові комплексні програми, затверджені Держкомітетом з науки і техніки при Раді Міністрів СРСР.

Кафедра заснована в 1939 р. у зв'язку з організацією в ДІБІ факультету механізації будівельних робіт як кафедри деталей машин. Завідував нею проф. Є. Я. Іванченко. Потім кафедра стала складовою частиною кафедри підйомно-транспортних машин і деталей машин. Її очолювали: проф. С. П. Гомеля (1943–1947) і доц. М. І. Казанський (1947–1953). У 1953 р. під керівництвом доц. Я. В. Рудника кафедру було відтворено за назвою кафедри деталей машин. Я. В. Рудник у цей же час був директором інституту. З 1963 р. керівництво кафедрою здійснювала доц. С. М. Ткачова. З 1973 р. кафедра почергово входила до складу кафедр теоретичної механіки, технології металів і будівельних машин.

У 1980 р. кафедра стала самостійною і отримала назву кафедри прикладної механіки. До 1985 р. її очолювали: проф. В. С. Блохін, доценти М. П. Колісник, І. І. Рибас, А. І. Терещенко. Штат викладачів коливався в межах восьми-десяти осіб.

У різні роки викладачами кафедри були: А. С. Лавилов, В. А. Попруга, О. В. Чепелев, В. К. Тимошенко, А. М. Варшавський, О. С. Шипілов, В. В. Балашов, О. Є. Шкарбун, А. С. Підпригора, С. М. Ткачов; лабораторією завідували В. М. Вергунов і В. О. Шрадер. Педагоги читали лекції, проводили практичні і лабораторні

**КОВШОВ
Геннадій
Миколайович**

*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

заняття, а також курсове проектування з курсів «Теорія механізмів і машин», «Деталі машин», «Прикладна механіка» на механічному, заочному, вечірньому, будівельному, будівельно-технологічному і сільськогосподарського будівництва факультетах.

З 1985 р. кафедру прикладної механіки очолює д.т.н., проф. Г. М. Ковшов, який має у своєму науковому активі понад 400 публікацій і близько 150 авторських свідоцтв. Із його приходом почав розвиватися науковий напрям з розроблення первинних перетворювачів засобів автоматизації і роботів, програмного забезпечення мікропроцесорних засобів вимірювальної техніки. Старт і подальше виконання цих робіт позитивно вплинули на навчальний процес, що ведеться кафедрою. Читався новий курс — «Робототехнічні системи», створено навчальні лабораторії з робототехніки і математичного моделювання процесів у машинах і механізмах, які були обладнані сучасною обчислювальною технікою і мікропроцесорними стендами та оснащені розробленим комплексом програмного забезпечення. Зріс науковий потенціал кафедри. Свою діяльність розпочала аспірантура за спеціальністю 05.13.05 «Елементи та пристрої обчислювальної техніки і систем керування» (зараз — «Комп'ютерні системи та компоненти»). За період з 1985 по 1989 р. під керівництвом проф. Г. М. Ковшова представлені й успішно захищені п'ять кандидатських дисертацій. У результаті цього кафедра поповнилася молодими висококваліфікованими фахівцями, кандидатами технічних наук І. Б. Андреевим та І. М. Кочемасовим.

Пожвавилася і студентська наукова робота. Беручи участь у виконанні госпдоговірних робіт, студенти виступали з науковими доповідями, публікували статті, подавали заявки на винаходи.

Більш здібні залишалися на кафедрі інженерами-дослідниками з наступним вступом до аспірантури.

У 1994 р., через обставини, що склалися, на роботу в Російську академію наук (Башкирська філія) поїхав завідувач кафедри, проф. Г. М. Ковшов.

З 1994 р. кафедру прикладної механіки очолював к.т.н., проф. М. П. Колісник — фахівець у галузі підйомно-транспортних машин. Кафедра змінила свій науковий напрям, змінився і навчальний процес.

У 2001 р. на кафедрі знову почала працювати аспірантура під керівництвом Г. М. Ковшова. Її випускниками стали аспіранти, які захистили дисертаційні роботи за спеціальністю 05.13.05 «Елементи та пристрої обчислювальної техніки та систем керування»: асистенти кафедри І. В. Рижков (нині — проректор з науково-педагогічної роботи та розвитку ПДАБА), О. В. Садовникова, О. А. Пономарьова (нині — заступники декана механічного факультету).

Наукова школа проф. Г. М. Ковшова активно співпрацює з Уфимським авіаційним університетом, АТ НВП «ВНДІГДС» м. Октябрьський (РФ), Азербайджанським інститутом нафти й газу, Єреванським і Одеським політехнічними інститутами (захист дисертацій, опонування, методичні розробки). За результатами досліджень учасників наукової школи проф. Г. М. Ковшова опубліковано дві монографії, приблизно 400 наукових статей, понад 200 авторських свідоцтв і патентів.

Результати досліджень регулярно доповідаються на міжнародних наукових конференціях. Серед найбільш значущих: Міжнародна наукова конференція «Aims for future of engineering science (Winnipeg, Seul)» (Канада), Міжнародна наукова конференція «Theoretical foundations of civil engineering» (м. Варшава, Польща), Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні інформаційні й електронні технології» (Одеса), Міжнародна науково-практична конференція КУСС (Вінниця) та ін.

Протягом останніх п'яти років були створені науково-методичні розробки, в яких містяться результати дисертацій І. В. Рижкова, О. В. Садовникової та О. П. Пономарьової з наступних дисциплін: «Ідентифікація й моделювання технологічних об'єктів», «Математичне моделювання в розрахунках на ЕОМ», «Теорія інформації», «Бази даних», «Основи збору, передачі й обробки інформації».

Проводяться дослідження у межах держбюджетних тематик № 0109U001403 «Розробка інкліноме-

тричних пристроїв для систем контролю просторової орієнтації свердловин та керування буровим знаряддям», № 0111U006480 «Дослідження та розробка комп'ютерних систем просторової орієнтації рухливих об'єктів і підвищення ефективності їх компонентів».

Кафедра проводить дослідження у межах таких держбюджетних тем: «Розробка інклінометричних пристроїв для систем контролю просторової орієнтації свердловин та керування буровим знаряддям», «Дослідження та розробка комп'ютерних систем просторової орієнтації рухливих об'єктів і підвищення ефективності їх компонентів».

Значні наукові та науково-методичні доробки посприяли тому, що в 2010 р. почалися роботи з ліцензування нової спеціальності — «Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології», які тривали протягом року. Як результат, у 2011 р. була відкрита нова спеціальність на підставі Наказу ДАК України від 25 травня 2011 р. № 1489 «Про підготовку фахівців у напрямі 6.051001 «Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології». Кафедра інформаційно-вимірювальних технологій та систем була створена на базі кафедри прикладної механіки згідно з рішенням Вченої ради ДВНЗ «ПДАБА» від 23 жовтня 2012 р., і відтоді має статус випускової.

З 2012 р. дотепер завідувачем кафедри інформаційно-вимірювальних технологій та систем є д.т.н., проф. Г. М. Ковшов.

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: ст. викл. Л. Г. Мельникова, зав. каф., д.т.н., проф. Г. М. Ковшов, к.т.н., доц. І. В. Рижков, ст. лаб. Т. В. Грибанова; другий ряд: зав. лаб. А. Л. Червоноштан, к.т.н., доц. І. М. Мацевич, ас. Г. О. Лукашук, к.т.н., доц. О. В. Садовникова, ст. викл. О. О. Посилаєв, к.т.н., доц. О. А. Пономарьова, ас. С. М. Пономарьов

КАФЕДРА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА РЕМОНТУ МАШИН

В. Г. Заренбін — завідувач кафедри (до 01.07.2016), академік Академії будівництва України, відмінник освіти України.

Народився 10 червня 1937 р. в м. Смоленську (Росія). В 1960 р. закінчив Московське вище технічне училище ім. М. Є. Баумана. З 1960 по 1967 р. працював на турбомоторному заводі м. Свердловська (Росія). В 1962 р. вступив до заочної аспірантури при МВТУ ім. М. Є. Баумана. В 1967 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук, у тому ж році почав працювати доцентом кафедри ЕРМ ДІБІ. З 1992 по 2016 р. обіймав посаду завідувача кафедри ЕРМ. У 1997 р. — професор кафедри експлуатації та ремонту машин. З 1998 р. — доктор технічних наук.

Галузь основних науково-дослідних інтересів — підвищення надійності та тривалості роботи двигунів внутрішнього згоряння і транспортних засобів. Розроблені наукові положення і теоретичні результати наукових діяльності сукупно складають вирішення науково-прикладних проблем підвищення ефективності роботи транспортних засобів, вдосконалення їх показників, практично впроваджені.

В. Г. Заренбін є членом спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій. Підготував три кандидати наук. Автор 140 наукових праць, серед яких 130 статей, п'ять монографій, має 15 авторських свідоцтв і патентів. Академік Академії будівництва України (2003).

З метою вдосконалення підготовки механіків-експлуатаційників у 1965 р. керівництво інституту прийняло рішення про створення спеціалізованої кафедри — експлуатації та ремонту машин.

Засновником і першим завідувачем кафедри був доц. Р. П. Кобзарев. Під його очільництвом доценти В. Г. Заренбін, К. К. Потрсов, М. В. Коцюбинський, О. Ф. Кондратенко, Г. А. Осецький, ст. викл. Д. Ф. Мусієнко, асистенти М. П. Литвиненко, Л. М. Волчок, В. Н. Неретін почали створювати лабораторну базу і розробляти методичні матеріали з усіх дисциплін. Під керівництвом доц. В. Г. Заренбіна невеликий колектив працював над підготовкою першої наукової роботи, пов'язаної з питаннями дослідження впливу на підвищення ресурсу верхнього поршневого кільця автомобільного двигуна плазмового напилювання зносостійкими матеріалами, яка виконувалася з 1972 р. і була успішно реалізована.

У 1976 р. доц. Р. П. Кобзарєва на посаді завідувача кафедри замінив доц. І. К. Білий, який завершив дослідження якостей матеріалів у напруженому стані та захистив докторську дисертацію. Почалося впровадження технічних засобів навчання, поліпшилися методична забезпеченість курсового та дипломного проектування.

Кафедра почала підготовку науково-педагогічних кадрів через аспірантуру за такими напрямками: «Теплові

**ЗАРЕНБІН
Володимир
Георгійович**

*Завідувач кафедри
(до 01.07.2016),
доктор
технічних наук,
професор*

двигуни», «Машини для земляних та шляхових робіт», «Автомобілі». Восени 1978 р. проф. І. К. Білий звільнився з посади завідувача кафедри через сімейні обставини.

З цього року почався новий період розвитку кафедри. Після обрання завідувачем доц. С. Л. Бабченка в 1978 р., значно зросли обсяги господарсько-договірної тематики наукових досліджень, подальшого розвитку набула дослідна база, впроваджувалися наукові роботи, активізувалася винахідницька діяльність співробітників кафедри. За кількістю науково-дослідницьких робіт кафедра посідала одне з перших місць в інституті, також розширилася географія підприємств, з якими укладалися договори щодо проведення наукових розробок.

У цей час при кафедрі було створено дослідну лабораторію ливарного виробництва, оснащену сучасним устаткуванням

для проведення наукових досліджень. На базі кафедри відкрилася галузева лабораторія підвищення надійності і довговічності обладнання підприємств Міністерства будівельних матеріалів України, яку очолив к.т.н. О. В. Татарчук. Наукові дослідження лабораторії дозволили розробити нові конструкції різальних елементів ковшів екскаваторів, які були впроваджені у виробництво і запатентовані у п'яти країнах.

Велика кількість наукових робіт, які виконували співробітники кафедри і галузевої лабораторії, дозволила виділити кошти на оновлення виробничої бази кафедри. Для навчальної та наукової роботи придбано нове, унікальне обладнання, таке як структурний мікроаналізатор «Епіквант», лазерний мікроаналізатор «ЛМА-10», установка плазмового нанесення покриттів тощо.

У 1988 р. завідувачем кафедри обраний д.т.н., проф. А. М. Варшавський. Розширювалися можливості підготовки співробітників кафедри через аспірантуру, в навчальному процесі використовувалася обчислювальна техніка, відбувалося повне оновлення методичних вказівок з усіх дисциплін і дипломного проектування на базі розробленого кафедрою програмного забезпечення, було придбано персональні ЕОМ, верстат з ЧПУ тощо.

З 1992 р. кафедру очолював д.т.н., проф. В. Г. Заренбін. На кафедрі було затверджено такі напрями наукової діяльності: підвищення працездатності та довговічності автомобілів та будівельних машин, їх вузлів та агрегатів; розроблення засобів механізації і проведення робіт із технічного обслуговування та ремонту машин; комплексна механізація робіт у кар'єрах.

Ще в часи керівництва Р. П. Кобзарєва неодноразово порушувалося питання відкриття на базі кафедри другої спеціальності з підготовки фахівців у галузі автомобілів та автомобільного господарства. Сьогодні кафедра готує фахівців за двома спеціальностями: «Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини й обладнання», «Автомобілі та автомобільне господарство».

На кафедрі викладаються 44 дисципліни, які дають змогу готувати бакалаврів та спеціалістів з обох спеціальностей. Окрім того, при проходженні акредитації та ліцензування одержано дозвіл на підготовку магістрів за спеціальністю «Автомобілі та автомобільне господарство» чисельністю сім осіб, а за спеціальністю «Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини і обладнання» — три особи.

У зв'язку зі збільшенням кількості студентів, поступово зростала чисельність колективу кафедри. В різні роки на посади доцента та асистента були призначені: к.т.н. А. А. Савченко, В. В. Богомолів, Г. В. Заяць, Л. П. Шевцова, М. В. Дячук, Т. М. Колесникова, О. С. Лиходій; оновлювався і склад обслуговуючого персоналу. В 1997 р., після закінчення докторантури при кафедрі двигунобудування фізико-технічного інституту Національного гірничого університету, на кафедрі почав працювати доц. А. М. Приходько, який поповнив фонд програмного забезпечення кафедри програмно-методичним комплексом розрахунку робочих процесів ДВЗ при використанні традиційного і нового пального, силового аналізу КШМ, спектрального аналізу діаграм кінематики і динаміки, а також комп'ютерного розрахунку й автоматичної побудови паспортних характеристик автотракторної техніки на ЕОМ.

З перших років створення кафедри викладачі підтримують тісні зв'язки з виробництвом завдяки співпраці з випускниками, які очолюють підприємства, шляхом вирішення проблемних питань виробництва, а також створення філій на підприємствах. Нині укладено договори з двома підприємствами — ДКТБ НПО «Автотранспорт» і Дніпропетровське державне обласне автотранспортне управління.

В останні роки діяльність кафедри спрямована на вдосконалення навчального процесу, зміцнення

навчально-лабораторної бази та підвищення рівня кваліфікації професорсько-викладацького складу. Введено в дію лабораторію технічної експлуатації машин, діагностики машин, паливно-мастильних матеріалів, комп'ютерний клас на вісім місць та зал дипломного проектування.

Професорсько-викладацький колектив кафедри велику увагу надає питанням підвищення якості та методики викладання дисциплін. Розроблені навчально-виробничі комплекси з кожної дисципліни, зміст яких обговорювався на засіданні кафедри. Всі викладачі проводять відкриті лекції, практичні і лабораторні заняття. Для поліпшення підготовки студентів до лекцій, практичних і лабораторних робіт кафедра готує роздатковий матеріал і методичні вказівки. Протягом усього часу педагоги кафедри проводять виховну роботу серед студентів. Щосеместру складається факультетський план. Значний акцент ставиться на вихованні в студентів дисципліни, сумлінного ставлення до навчання, товариської взаємодопомоги та культури поведінки.

Продовжується підготовка науково-педагогічних кадрів через аспірантуру. Кандидатські дисертації захистили: М. В. Дячук (2005), Г. В. Заяць (2010), Т. М. Колісникова (2015). Написанням кандидатських дисертацій займаються випускники кафедри — асистент О. С. Лиходій і асистент Ю. І. Коноваленко. До наукових досліджень, які проводяться на кафедрі, залучаються обдаровані студенти з метою відбору до аспірантури.

Співробітники кафедри опублікували близько 700 статей, видали 18 монографій, отримали понад 300 авторських свідоцтв і патентів, захистили дві докторські та п'ять кандидатських дисертацій. Основний напрям наукової роботи кафедри в поточний період полягає в дослідженні і розробленні шляхів поліпшення транспортних засобів.

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: к.т.н., доц. О. В. Татарчук, к.т.н., доц. Г. В. Заяць (в. о. зав. каф. з 01.07.2016), декан механічного факультету, д.т.н., проф. В. Г. Заренбін (зав. каф. до 01.07.2016), к.т.н., доц. В. І. Андрейченко; другий ряд: зав. лаб. Д. І. Петренко, ст. викл. В. В. Богомолів, доц. В. І. Стадник, к.т.н., проф. М. П. Колісник, ас. О. С. Лиходій, к.т.н., доц. О. П. Сакно, ас. Л. М. Чопова, зав. лаб. І. В. Лісковська, к.т.н., доц. Т. М. Колесникова, ас. Ю. І. Коноваленко, зав. лаб. Н. Ф. Гусева, навч. майстер З. В. Бігун, інж. І кат. О. М. Ракаєв

КАФЕДРА АВТОМАТИКИ ТА ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ

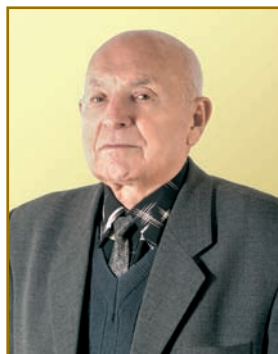
І. М. Еріванцев — завідувач кафедри (до 01.05.2016), академік Української технологічної академії, заслужений працівник народної освіти УРСР.

Народився 5 липня 1926 р. у м. Дніпропетровську. В 1952 р. закінчив Дніпропетровський інститут інженерів залізничного транспорту.

В академії працює з 1967 р.: як доцент (1967–1973), завідувач кафедри електротехніки (1973–1997), завідувач кафедри автоматики та електротехніки (1997).

Здійснює наукові дослідження в галузі світлотехніки та джерел світла, використання магнітних явищ у технологічних процесах на підприємстві.

Підготував трьох кандидатів наук. Є автором близько 150 наукових праць, у тому числі чотирьох монографій, 19 навчальних посібників, двох підручників і двох нормативних документів. Має 15 винаходів.

**ЕРІВАНЦЕВ
Ігор Миколайович**

Завідувач кафедри
(до 01.05.2016),
доктор
технічних наук,
професор

спеціальністю «Електроустаткування по галузях».

Співробітники кафедри були одними з ініціаторів підготовки фахівців з автоматизації і комплексної механізації будівництва. В 1965 р. підготовка таких фахівців почалася і в ДІБІ, як на стаціонарі, так і на вечірньому факультеті. У зв'язку з цим різко збільшилася кількість дисциплін і чисельність викладачів.

1 вересня 1967 р. з кафедри електротехніки виокремилися кафедри електротехніки й основ автоматики та автоматизації будівельного виробництва. На посаду завідувача кафедри автоматики призначений к.т.н., доц. А. Й. Танатар (1967–1973). Кафедрою електротехніки керував к.т.н., доц. В. С. Мігаль (1967–1972).

У 1970 р. відбувся перший випуск 25 інженерів-електромеханіків за спеціальністю 0638 «Автоматизація і комплексна механізація будівництва». В 1967 р., з нагоди святкування 50-річного ювілею Жовтневої революції, силами співробітників кафедри були створені дві лабораторії електричного приводу.

В наступні роки кафедрою автоматики завідували: к.т.н., доц. Г. В. Соколов (1973–1974), к.т.н., доц. В. І. Йог (1974–1979), к.т.н., доц. А. А. Орловський (1979–1984), д.т.н., проф. Ю. Д. Козлов (1984–1986), к.т.н., доц. О. В. Скрипка (1986–1997).

Після об'єднання в 1997 р. кафедр автоматики та електротехніки, завідувачем новоствореної кафедри став д.т.н., проф., академік Української технологічної академії, заслужений працівник народної освіти України І. М. Еріванцев.

Сьогодні співробітники кафедри читають лекції для студентів усіх спеціальностей стаціонару, крім архітектурної. Кафедра веде дипломне проектування на механічному факультеті у студентів спеціальності «Автоматизоване управління технологічними процесами», суміжне дипломне проектування — у студентів спеціальностей «Будівельні і дорожні машини й устаткування», «Виробництво будівельних виробів і конструкцій», керує практикою студентів I–V курсів спеціальності «Автоматизоване управління технологічними процесами». На кафедрі читаються понад 40 дисциплін.

Для належного забезпечення навчального процесу в своєму розпорядженні кафедра має шість лабораторій. Наявне устаткування забезпечує якісне проведення занять з усіх дисциплін. Для полегшення роботи студентів співробітники кафедри видали низку підручників та навчальних посібників, понад десять методичних вказівок до дипломного і курсового проектування, а також більш як 30 — до виконання лабораторних і практичних робіт.

Основний напрям наукових досліджень професорсько-викладацького колективу кафедри автоматики

У 1933 р. в ДІБІ була створена кафедра енергетики, яку до 1939 р. за сумісництвом очолював д.т.н., проф. О. В. Гендровський. З 1940 по 1944 р. кафедрою завідував к.т.н., доц. П. Ф. Мацепон, а в 1944 р. кафедрою за сумісництвом керував д.т.н., проф. П. П. Піроцький (Дніпропетровський гірничий інститут). У ту пору в складі кафедри налічувався тільки один штатний співробітник — ас. В. К. Зорін. Педагоги кафедри викладали курси загальної електротехніки і загальної теплотехніки.

У 1946 р., після демобілізації, на посаду асистента кафедри був призначений А. Й. Танатар, якому з перших днів роботи в інституті було доручено читати лекції з курсу загальної теплотехніки. У 1947 р. кафедрі була виділена штатна одиниця лаборанта. Ним став І. Г. Костоглодов.

У 1952 р. на кафедрі вперше була захищена кандидатська дисертація ас. А. Й. Танатаром у спеціалізованій вченій раді Московського енергетичного інституту.

1 вересня 1952 р. завідувачем кафедри енергетики було призначено ст. викл. А. Й. Танатара. У зв'язку з розширенням інституту, збільшився контингент студентів і штат кафедри. На кафедрі працювали: к.т.н., доц. В. В. Чайкін (1952–1954), к.т.н., доц. П. Ф. Мацепон (1953–1971), асистенти Г. В. Соколов, З. М. Воронкова (1953–1961), В. С. Мігаль, І. І. Кашеев (з 1959 р.), к.т.н., доц. Ф. П. Казакевич (з 1960 р.).

З 1958 по 1962 р. кафедру енергетики очолював к.т.н., доц. А. Й. Танатар. У цей період кафедра почала керувати дипломним проектуванням студентів спеціальності «Будівельні машини й устаткування». В 1962 р. кафедру поділено на дві: електротехніки і теплотехніки. Кафедрою електротехніки завідував доц. А. Й. Танатар. У 1962 р. на кафедрі була організована аспірантура за

в період її становлення — автоматизований електропривод будівельних машин (будівельних кранів і екскаваторів).

Працівники кафедри брали активну участь у наукових конференціях, що проводилися в СРСР. Ними видано три підручники, шість монографій і 95 методичних вказівок; отримано 56 авторських свідоцтв і два патенти; крім того, в центральних журналах, республіканських збірках, працях конференцій тощо опубліковано 430 статей.

Співробітники кафедри працюють за різними науково-дослідницькими напрямками, зокрема науковим керівником розділу «Використання електромагнітних явищ у технологічних процесах будівельного виробництва» є д.т.н., проф. І. М. Еріванцев, а науковим керівником розділу «Дослідження режимів роботи систем і технічних засобів автоматизації технологічних процесів з метою визначення їх несправності» є к.т.н., доц. В. С. Ткачов.

Виховну роботу колектив кафедри проводив постійно. Викладачі були керівниками студентських груп. Неодноразово групи ставали переможцями інститутського та факультетського конкурсів (керівники — доц. А. Й. Танатар, доц. Ю. С. Соболев, доц. Г. В. Соколов, проф. І. М. Еріванцев, доц. Л. І. Чумак).

Обов'язковою та надзвичайно важливою була політико-виховна робота кафедри в гуртожитку. Учасники Великої Вітчизняної війни — доц. А. Й. Танатар, доц. М. І. Фоменко, проф. І. М. Еріванцев, зробили

вагомий внесок у виховання молоді під час вечорів та зустрічей на військово-патріотичну тематику зі студентами. Був організований музичний лекторій, проводилися зустрічі з викладачами, які розповідали про організацію вищої освіти в НДР, Польщі, Чехословаччині (доц. Ю. С. Соболев, доц. М. І. Воронов, доц. С. М. Ткачов, ас. В. С. Зажирко, доц. Л. І. Чумак). Проводилися Дні науки на підприємствах та в проектних інститутах.

Наразі особлива увага надається залученню студентів до наукової творчості. На III–IV курсах студенти, під керівництвом досвідчених педагогів, остаточно визначаються з темами науково-дослідницької роботи, за якими працюють у період літньої виробничої практики, виступають з доповідями на студентських наукових конференціях, друкуються в наукових збірниках.

Плідна науково-дослідницька робота стала передумовою якісних і перспективних розробок магістерських та дипломних робіт студентів під керівництвом викладачів. Із 1999 р. викладачі кафедри підготували і випустили 61 магістра.

Багато студентів, які залучалися до наукової роботи в гуртках СНТ по кафедрі, згодом стали науковцями, успішно захистили кандидатські дисертації. Серед них: Е. П. Плавельський А. П. Приходько, В. С. Ткачов, О. В. Скрипка, Ю. О. Кірічек В. О. Ужеловський, Л. І. Чумак, В. М. Заяць, І. В. Рижков, Л. І. Мещеряков, С. А. Орловський.

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: к.т.н., доц. В. С. Ткачов (зав. каф. з 01.05.2016), д.т.н., проф. І. М. Еріванцев (зав. каф. до 01.05.2016), к.т.н., доц. В. О. Ужеловський, ас. Я. С. Філоненко, зав. лаб. А. В. Розум, к.т.н., доц. Л. І. Чумак, к.т.н., ас. А. В. Ужеловський, ас. Т. М. Дубов, ас. К. А. Бровченко, ас. В. В. Грубов, ас. Л. І. Живцова, зав. лаб. А. В. Молоканкіна, к.т.н., доц. В. М. Лазарєв

КАФЕДРА МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА ТА ОБРОБКИ МЕТАЛІВ

В. І. Большаков — завідувач кафедри (до 01.07.2016), ректор ПДАБА, дійсний член Академії будівництва України, Академії інженерних наук України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений діяч науки і техніки України. Нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед Українським народом», орденами «За заслуги» II та III ступенів, численними відзнаками національних і міжнародних наукових товариств.

**БОЛЬШАКОВ
Володимир Іванович**

*Завідувач кафедри
(до 01.07.2016),
доктор
технічних наук,
професор*

Кафедру технології металів створено в 1945 р. За своє 70-річне існування, спільно з альма-матер, вона пройшла всі основні етапи становлення та розвитку. В 1945 р. новоутворена кафедра належала до механічного факультету, який випускав інженерів зі спеціальності «Будівельні машини та устаткування». Головними навчальними дисциплінами кафедри були «Технологія металів і металознавство» та «Зварювання». Засновником і завідувачем кафедри був доц. Г. Ф. Дьогтев.

Початок роботи кафедри припав на період післявоєнної відбудови та інтенсивного розвитку країни (1945–1949). У цей час ДІБІ готував інженерів-будівельників, інженерів-механіків та інженерів-технологів. Окрім денної форми навчання, відкривалися вечірній та заочний факультети, розширювалося коло спеціальностей, змінювалися навчальні плани, з'являлися нові дисципліни.

Кафедра технології металів брала активну участь у цій роботі. З плином часу викладацький склад змінювався не тільки чисельно, а і якісно: одні вступали до аспірантури, інші захищали дисертації.

Переломним моментом у житті кафедри став захист Г. Ф. Дьогтевим у 1961 р. докторської дисертації і відкриття при кафедрі аспірантури. У той час кафедра виконувала найбільший обсяг госпдоговірних наукових робіт в інституті.

Кафедра однією з перших у Дніпропетровську почала дослідження, проектування та впровадження печей на газовому паливі, нанесення покриттів у електростатичному полі, дослідження плазових технологій. Широкою була і географія впровадження результатів досліджень у виробництво: Дніпропетровськ, Дніпродзержинськ, Херсон, Миколаїв, Луганськ, Армавір, Саратов, Астрахань, Курган.

У 1986 р., з обранням завідувачем кафедри проф. В. І. Большакова, розпочався новий етап її розвитку. З його приходом розширилися дослідження з питань металознавства, безпосередньо пов'язані з будівельною індустрією. У цей період під керівництвом В. І. Большакова проводилися дослідження, розробки, експертизи та створювалися практичні рекомендації з удосконалення технології контрольованої прокатки і «прямого гарту».

У наступні роки в інституті під керівництвом В. І. Большакова, обраного ректором (1987), формувався і плідно функціонував потужний науковий колектив.

Зростала кількість докторів наук, відкривалися спеціалізовані вчені ради (спочатку із захисту кандидатських, а потім і докторських дисертацій). Як результат, ДІБІ в 1994 р. отримав статус Придніпровської державної академії будівництва та архітектури (ПДАБА).

Вагомою заслугою проф. В. І. Большакова є створення наукової школи з прикладного металознавства, кандидатської, а потім і докторської спеціалізованих вчених рад із металознавства в машинобудуванні. Він заснував і успішно проводив спільно зі співробітниками кафедри постійно діючий семінар з проблем сучасного металознавства.

У 1999 р. в ПДАБА відкрито спеціальність «Прикладне металознавство». Кафедра, керована В. І. Большаковим, стала науковим

і методичним центром Придніпровського регіону. Щорічно, в межах Міжнародної наукової конференції, проводяться «Стародубівські читання», Українсько-Польський семінар з механіки із подальшою публікацією доповідей цих конференцій, видається підручник «Металознавство» українською мовою. Також В. І. Большаков розпочав роботу міжвишівського загальноміського семінару з конструкційних матеріалів, що застосовуються в будівництві, який проводиться на базі кафедр ПДАБА: металознавства та обробки матеріалів, будівельних матеріалів, хімії, організації і управління будівництвом.

Студенти та викладачі кафедри беруть участь в англо-українському проєкті «Прикладне металознавство», учасники якого мають змогу досконало вивчити одну або дві іноземні мови (мовні та спеціалізовані стажування у провідних ВНЗ Європи). Застосовуючи отримані в стінах рідної академії та TUBAF знання, вони можуть будувати кар'єру не тільки в Європі, а й у всьому світі — від Мексики та США до Австралії та Китаю.

На кафедрі МОМ проводиться багатопланова діяльність із підготовки власних наукових кадрів та підвищення кваліфікації всіх співробітників. Свідченням активності у напрямі досліджень матеріалів і застосування новітніх технологій є те, що працівники кафедри за останні десять років отримали близько 100 авторських свідоцтв і патентів України.

У 1999 р. академія розпочала прийом абітурієнтів на спеціальність «Прикладне металознавство» і, ставши базовою з цієї спеціальності, перейшла до розряду випускових та була перейменована на кафедру металознавства і обробки матеріалів. З випускників аспірантури і докторантури при кафедрі сформувалася наукова школа металознавців, очолювана В. І. Большаковим. Ця школа здобула значний авторитет не тільки в Україні, а й за її межами: в країнах СНД, Польщі, Македонії, Югославії, Словаччині, Франції, Німеччині.

При кафедрі функціонують чотири науково-дослідні лабораторії: плазмотехнологій і електрометалізації,

експериментальних наукових досліджень, рентгеноструктурного аналізу, електронно-мікроскопічних досліджень, а також науково-дослідницька група зміцнення металів. Лабораторії оснащені обладнанням для випробувань, сучасними термічними пічками, устаткуванням плазмового напilenня, електронним і оптичним мікроскопами, рентгеноструктурним аналізатором ДРОН-4-07.

Слід відзначити кілька унікальних моментів у розвитку кафедри технології металів (ДІБІ, 1945–1994 рр.), а потім — матеріалознавства та обробки матеріалів (ПДАБА, з 1994 р. дотепер). Перший унікальний момент — це те, що за 70 років існування кафедри її очолювали лише два завідувачі — професори Г. Ф. Дьогтев (1945–1986) і В. І. Большаков (з 1986–2016 рр.). Окрім того, біографії цих визначних особистостей об'єднуються не лише однією кафедрою. При всій відмінності уподобань, характерів і поглядів учених, їм обом властиве гостре відчуття свого часу. Найкоштовнішими рисами Г. Ф. Дьогтева і В. І. Большакова є вміння вислухати, почути, зрозуміти, з'ясувати вимоги і потреби сучасного життя та реалізувати задумане у керівницькій і науковій сферах професійної діяльності.

У бурхливий час післявоєнної відбудови і подальшого розвитку країни Г. Ф. Дьогтев у першому десятилітті існування кафедри, керуючись вимогами сьогодення, зумів створити високопрофесійний колектив фахівців. Кращі традиції поєднання педагогічної та наукової діяльності, які склалися у період керівництва Г. Ф. Дьогтева, влучно підхопив В. І. Большаков. Враховуючи потреби вже свого часу, Володимир Іванович спрямував діяльність кафедри маршрутом, продиктованим новою епохою. Він розробив велику багаторічну програму розвитку кафедри.

У 1961 р. Г. Ф. Дьогтев відкрив на кафедрі аспірантуру. А з 1986 р. В. І. Большаков розширював дослідження

з питань технології металів, пов'язаних із будівництвом. Надалі кафедральна тематика розробок щорічно розвивалася. Сьогодні колектив співробітників кафедри досліджує якнайширший аспект проблем сучасного інженерного матеріалознавства.

Запрошення фахівців з інших вишів, широка співпраця з відомими вченими — ще одна добра традиція, яку повсякчасно продовжував В. І. Большаков, намагаючись поєднати досвід, ерудицію провідних спеціалістів галузі з ентузіазмом, науковим пошуком співробітників середнього та молодшого покоління.

Розширюються наукові зв'язки з Королівським технологічним університетом (м. Стокгольм, Швеція), INSA de Lyon, INSA de Rouen (Франція), найбільш тісні зв'язки кафедра має з TU Bergakademie Freiberg (Німеччина). Так, у грудні 2008 р. був підписаний «Меморандум про взаєморозуміння» на рівні ректорів обох ВНЗ.

Важливим є рішення Вченої ради ПДАБА про заснування збірника наукових праць «Металознавство та термічна обробка металів», головним редактором якого призначено д.т.н., проф. В. І. Большакова.

За період 2009–2015 рр. викладачі кафедри видали два підручники, чотири навчальні посібники, 13 монографій, опублікували 257 наукових статей і 26 методичних вказівок.

У 2016 р., у зв'язку з організаційними заходами МОН України, В. І. Большаков передав керівництво кафедри своєму учню (аспірант, докторант), одному з кращих вихованців — д.т.н., проф. Д. В. Лаухіну. Сьогодні кафедра має великі плани, які базуються на чітко визначеній триєдності — навчально-педагогічній, науково-дослідницькій роботі та роботі з підготовки і підвищення кваліфікації кадрів.

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: зав. лаб. В. І. Журавель, к.т.н., доц. А. В. Калінін, к.т.н., доц. А. Я. Спільник, асп. Д. О. Барибін, асп. А. Є. Щудро, к.т.н., доц. Н. О. Ротт, д.т.н., проф. Г. Д. Сухомлин, д.т.н., проф. В. Д. Лаухін (зав. каф. з 01.07.2016), к.т.н., доц. Ф. Ф. Ваишевич, д.т.н., проф. В. І. Большаков (зав. каф. до 01.07.2016), ас. Н. В. Грузін, ст. лаб. О. В. Лясота, д.т.н., проф. В. С. Вахрушева, к.т.н., доц. О. О. Чайковський, к.т.н., доц. О. В. Узлов, к.т.н., доц. Т. О. Дергач, к.т.н., доц. О. П. Носенко, асп. К. В. Круть, м.н.с. Т. В. Ткач, д.т.н., проф. В. М. Волчук; другий ряд: м.н.с. В. Д. Лаухін, к.т.н., доц. С. В. Іванцов, к.т.н., доц. І. А. Тютєєв, к.т.н., доц. О. В. Бекетов, ас. О. Б. Загородній, навч. майстер І. А. Трофімова, м.н.с. В. І. Любушкін

КАФЕДРА ІНТЕНСИВНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

Н. Ю. Яковишена — завідувач кафедри.

У 1995 р. закінчила з відзнакою Дніпропетровський державний університет і отримала кваліфікацію філолога, викладача французької мови та літератури. Відтоді почала працювати викладачем в академії.

У 2007 р. захистила дисертацію та очолила кафедру інтенсивного навчання іноземним мовам. Є заступником проректора з міжнародної роботи, відповідальним за співробітництво із франкомовними партнерами та керівником Франкомовного Центру університетського розвитку.

Автор 43 друкованих робіт, у тому числі 37 наукових статей, двох словників, десятків методичних вказівок, навчальних посібників та підручників. Учасник та координатор багатьох міжнародних проектів, доповідач від України на Всесвітньому форумі з викладання французької мови для академічних цілей у м. Перпін'ян (Франція) та на Днях української культури у м. Парижі, організатор міжнародних методичних та науково-практичних семінарів, конференцій, майстер-класів, воркшопів, конкурсів та театральних фестивалів франкомовних театрів, перекладач документів, редактор постерів, брошур і звітів з міжнародної діяльності академії.

З 2012 р. — асоційований член наукової лабораторії з методики викладання французької мови при Філологічному факультеті Страсбурзького університету та координатор наукового лінгвістичного проекту в межах програми про співпрацю між кафедрою методики викладання іноземних мов Страсбурзького університету (Франція) та кафедрою інтенсивного навчання іноземним мовам академії. У 2013 р. за підтримки Всесвітньої агенції франкомовних університетів заснувала Центр університетського розвитку ПДАБА. З 2014 р. — член міжнародного Комітету управління Асоціації з викладання французької мови при Федерації обмінів Франція — Україна. З 2015 р. — координатор міжнародної програми співпраці з Університетом дю Мен (Франція) та розробник договору про подвійний диплом ОКР «бакалавр» та «магістр» для студентів економічних спеціальностей ПДАБА.

Неодноразовий стипендіат уряду Франції та Всесвітньої агенції франкомовних університетів. Засновник театральної студії студентського франкомовного театру ПДАБА, що існує вже 18 років та колективи якого є переможцями багатьох престижних міжнародних конкурсів.

Кавалер ордена «Академічна пальмова гілка» Французької Республіки. Нагороджена подяками міського голови м. Дніпропетровська, пам'ятною медаллю «За заслуги перед містом».

Кафедра інтенсивного навчання іноземним мовам заснована у 2002 р. для розробки якісно нового формату підготовки студентів ПДАБА з іноземних мов і має великий науково-практичний та дидактичний потенціал.

**ЯКОВИШЕНА
Наталія Юріївна**

*Завідувач кафедри,
кандидат
філологічних наук,
доцент*

Серед викладачів кафедри — фахівці високого рівня, які пройшли закордонні стажування, шість доцентів та п'ять старших викладачів.

Історія кафедри тісно переплітається з розвитком сучасної європейської освіти, включаючи такі напрями освітнього процесу, як активне підвищення студентської та викладацької мобільності, розвиток принципів плюрилінгвізму, відкритої міжнародної співпраці та активного впровадження найсучасніших інформаційно-комунікаційних технологій, підходів та методів навчання.

Сьогодні кафедра здійснює підготовку українських бакалаврів та магістрів, які навчаються у міжнародних проектах ПДАБА, іноземних студентів, а також викладачів за декількома іноземними мовами (англійська, французька, німецька, українська, російська).

Викладачі кафедри ведуть спеціальні курси з ділової та науково-технічної іноземної мови.

У 1998 р. ПДАБА, чи не вперше в Україні, почала активно розвивати міжнародні проекти, виразною особливістю яких є посилення підготовки студентів академії з двох іноземних мов із метою входження кращих студентів академії в європейський студентський простір. До навчального процесу кафедра залучає як вітчизняних, так і іноземних фахівців з Франції, Великої Британії та Німеччини. Упродовж усього навчального року студенти кафедри мають можливість відвідувати заняття з носіями іноземних мов. Авторською розробкою колективу кафедри є власна система навчання іноземним мовам, що відповідає європейським рівням і стандартам якості навчання, а також ґрунтується на сучасних комунікативно-діяльнісних підходах до вивчення іноземних мов, навчальних посібниках провідних видавничих будинків Європи та власних розробках і авторських заняттях викладачів кафедри. У 2014 р. за підтримки міжнародних організацій на кафедрі видано підручник з французької науково-технічної мови для студентів архітектурних та будівельних спеціальностей, а також посібник із редагування наукових статей і тез англійською мовою. Вперше в історії технічного навчального закладу кафедра уклала договір про співпрацю з кафедрою методики викладання іноземних мов та філологічним факультетом Страсбурзького університету.

Ефективність впровадженої системи навчання підтверджується тим, що вперше в історії академії кафедра підготувала понад 50 переможців та лауреатів всеукраїнських олімпіад із французької та англійської мов, призерів Всесвітньої Інтернет-олімпіади з французької мови «Olyfran», понад 20 переможців і призерів різноманітних міжнародних мовних конкурсів, більше ніж 20 стипендіатів французького уряду, 18 студентських театральних колективів-переможців та призерів престижних міжнародних фестивалів франкомовних театрів, сотні студентів та викладачів, які пройшли стажування в європейських університетах у межах різноманітних програм. Величезна

робота з підготовки франкомовних студентських театральних колективів до виступів регіонального та міжнародного рівнів здійснюється у співпраці з провідними акторами та головним режисером театру «Віримо».

Щорічно в межах міжнародних проєктів ПДАБА кафедра організовує і проводить зустрічі з іноземними послами та дипломатами, провідними закордонними вченими, представниками великих європейських компаній та асоціацій, викладачами, економістами, архітекторами та інженерами.

З метою розвитку студентської та викладацької мобільності ПДАБА, щорічно кафедра організовує десятки лінгвістичних, навчальних та професійних стажувань у Європі, які стали візитною картою академії та привертають увагу все більше студентів до участі у міжнародних проєктах академії, стаючи своєрідним трампліном для їхнього подальшого зростання.

Кафедра бере активну участь у розвитку міжнародної співпраці вишу: розробка міжнародних проєктів у межах програми TEMPUS; співробітництво, організація і проведення міжнародних семінарів і конференцій; організація лінгвістичних та навчальних стажувань студентів і викладачів ПДАБА за кордоном; консультації з питань участі у міжнародних проєктах та отримання грантів студентами та викладачами; моніторинг інформації про участь у міжнародній співпраці, постійне інформування про останні новини сучасного освітнього простору, редагування та переклад документів, брошур і звітів з міжнародної діяльності академії, участь в прийомі іноземних делегацій.

Викладачі кафедри активно займаються й науковою діяльністю, щорічно публікують десятки наукових статей, різноманітні наукові розробки з філології, педагогіки,

методики викладання мов у вітчизняних та закордонних виданнях.

У 2013 р., в результаті участі кафедри у міжнародному конкурсі, за підтримки Всесвітньої агенції франкофонних університетів (AUF), в академії створено Франкомовний Центр університетського розвитку (CRU). Це сучасний Центр європейського рівня, у якому для всіх бажаючих відкрито медіатеку, щоденно проводяться заняття з використанням інтерактивної дошки та Інтернету, а також найсучаснішого обладнання для організації онлайн-вебінарів, наукових конференцій, співбесід та міжнародних екзаменів. За три роки існування центр відвідали тисячі студентів, викладачів, школярів та їхніх батьків, а також почесних гостей, серед яких і послы Франції в Україні. Центр організував десятки закордонних стажувань, зустрічей, семінарів із використанням сучасного навчального обладнання та навчальних тижнів з іноземними фахівцями, дні відкритих дверей, міжнародний екзамен у франкофонному інституті управління (м. Софія, Болгарія), онлайн-лекції провідних фахівців із Румунії, Франції, Канади. Ця величезна робота активно сприяє створенню позитивного іміджу академії.

У 2014 р. у ПДАБА відкрито сертифікований при Кембриджському університеті Центр з підготовки до складання Кембриджських екзаменів з англійської мови. Викладачі англійської мови кафедри стали членами Міжнародної асоціації Cambridge English Teacher.

Кафедра високо цінує кожного викладача, який зробив свій внесок у її величезну щоденну роботу як невід'ємну сторінку літопису академії, та щиро вдячна всім колегам, які підтримують міжнародні проєкти ПДАБА.

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: викл. Н. Б. Коваль, викл. Т. Ю. Гуркіна, викл. Н. Є. Тихонова, зав. лаб. О. В. Колганова, зав. каф., к.ф.н., доц., Н. Ю. Яковичена, к.пед.н., доц. І. І. Липська, викл. С. О. Мочайло, к.пед.н., доц. О. Л. Ляпічева, викл. К. О. Тимченко; другий ряд: співробітник CRU О. А. Глушкова, к.пед.н., доц. Ю. В. Дегтярьова, викладачі Л. В. Кушнір, Г. О. Горчіліна, А. І. Шнітун, К. С. Кузнецова, М. О. Овсєєва, К. А. Ільєва, І. С. Яковлева, Є. С. Книш